

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 11 . 5 . 1967 - Sayı : 12595)

No.
861

Kabul tarihi
27 . 4 . 1967

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında Brüksel'de, 4 . 7 . 1966 tarihinde imzalanan, «Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

KISIM I

Genel hükümler

Madde — 1.

Türkiye veya Belçika vatandaşı işçiler veya bu Sözleşmenin 2 nci maddesinde yazılı sosyal güvenlik mevzuatı bakımından bunların benzerleri, karşılıklı olarak, Belçika veya Türkiye'de uygulanmakta olan söz konusu mevzuata, bu memleketlerin vatandaşları imiş gibi tabidirler ve gerek kendileri, gerek aile fertleri, bu mevzuat ile sağlanan yardımlardan aynı şartlarla faydalanırlar.

Madde — 2.

1. — Bu sözleşme aşağıda yazılı sosyal güvenlik mevzuatı hakkında uygulanır :

1) Belçika'da :

a) Beden işçileri, fikir işçileri, maden işçileri ve ticaret gemilerinde çalışan gemiadamlarının hastalık ve málüllük sigortasına ilişkin mevzuat;

b) Beden işçileri, fikir işçileri ve ticaret gemilerinde çalışan gemiadamlarının emeklilik ve ölüm aylıklarına ilişkin mevzuat;

c) Maden işçileri ve benzerlerinin emeklilik ve ölüm aylıklarına ilişkin mevzuat;

d) İşçilerin aile yardımlarına ilişkin mevzuat;

e) Gemiadamları hakkındaki mevzuat da dâhil olmak üzere, iş kazalarına ilişkin mevzuat;

f) Meslek hastalıklarına ilişkin mevzuat;

2) Türkiye'de :

a) Sosyal sigortalara ilişkin mevzuat :

i) Hastalık ve analık sigortaları,

ii) Málüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları,

iii) İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası;

b) Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığına ilişkin mevzuat,

c) Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Mukavenet Sandığına ilişkin mevzuat.

2 — Bu Sözleşme hükümleri, ticaret gemilerinde çalışan gemiadamları hakkında, yapılacak bir idari anlaşmadan sonra uygulanır.

3 — Bu sözleşme hükümleri, bu maddenin 1 nci fıkrasında yazılı mevzuatı tadil edecek veya tamamlayacak olan bütün kanun ve tüzüklere de uygulanır.

Şu kadar ki. Sözleşme :

a) Yeni bir sosyal sigorta koluna ilişkin mevzuata, Âkîd Taraflar arasında bu maksatla bir anlaşma yapıldığı,

b) Mevcut sosyal sigorta rejimlerinin yeni çalışanlar zümrelerine teşmiline mütedair mevzuat, bu hükümlerin yayımlandığı tarihten itibaren 3 ay içinde ilgili Hükümet tarafından diğer Âkîd Taraf Hükümetine aksine bir bildiriye bulunmadığı, takdirde uygulanır.

Madde — 3.

Bu sözleşme hükümleri :

— Kaçılırlara kadrolarındaki memurlar dâhil elçilik ve konsolosluklardaki meslek memurları,
— İşçiler ve benzerleri dışındaki çalışan kimseler,
hakkında uygulanmaz.

Madde — 4.

1. Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde çalışan işçiler veya bu memlekette uygulanan mevzuat bakımından bunların benzerleri, çalıştıkları yerde yürürlükte olan mevzuata tabidirler.

2. Aşağıda yazılı haller bu maddenin 1 nci fıkrası hükümlerinden istisna edilmiştir :

a) Kanuni ikametgâhlarının bulunduğu memleketteki bir işyerine bağlı olup işveren müessese tarafından diğer memlekette çalıştırılan işçilerle benzerleri, bu memleketteki çalışma süreleri 12 ayı geçmemek şartıyla, mütat çalışma yerlerinin bulunduğu memleket mevzuatına tabi olurlar. Bu sürenin, önceden bilinmeyen sebeplerle, 12 ayı aşması halinde, geçici olarak çalışılan memleketin yetkili makamının muvafakati ile, mütat çalışma yerinin bulunduğu memleket mevzuatının uygulanmasına istisnai olarak devam edilebilir. Uzatma talebinin 12 aylık sürenin sona ermesinden önce yapılması gerekir.

b) Âkîd Taraflardan birinin resmî veya özel bir nakliyat müessesesinde çalışan işçiler veya benzerleri, devamlı veya geçici veyahut gezici olarak diğer Âkîd Taraf ülkesinde çalıştırıldıkları müddetçe, munhasıran, müessese merkezinin bulunduğu memlekette yürürlükte bulunan hükümlere tabi olurlar; şu kadar ki, müessesenin, diğer Âkîd Taraf ülkesinde bir şubesi veya daimî temsilciliği varsa, bu şube veya temsilcilik tarafından çalıştırılan kimseler şubenin veya daimî temsilciliğin bulunduğu Âkîd Taraf mevzuatına tabi olurlar.

c) Âkîd Taraflardan birinin resmî bir dairesine bağlı iken geçici olarak ayrılmış diğer Âkîd Taraf ülkesine gönderilen işçiler veya benzerleri hakkında, ayrıldıkları memlekette yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri uygulanır.

3. Âkîd Tarafların yüksek idare makamları, aralarında, anlaşmak suretiyle, bu maddenin 1 nci fıkrası hükümlerinden istisnalar yapılmasını öngörebilirler. Bu makamlar, 2 nci fıkrada yer alan istisna hükümlerinin bâzı özel hallerde uygulanmaması hususunda da anlaşabilirler.

Madde — 5.

4 nci maddenin 1 nci fıkrası hükümleri, vatandaşlık durumları ne olursa olsun, Türkiye veya Belçika elçilikleri ve konsolosluklarında veya buralardaki memurların şahsi hizmetlerinde çalışan işçiler veya benzerleri hakkında da uygulanır.

Şu kadar ki, bu kimseler, elçilik veya konsoloslukla temsil edilen Devletin vatandaşı oldukları takdirde, çalıştıkları memleket mevzuatı ile kendi memleketleri mevzuatından birinin uygulanmasını tercih edebilirler. Bu tercih hakkı yalnız bir defa kullanılabilir.

Madde — 6.

Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bir yardımın diğer bir sosyal güvenlik yardımı veya bir kazançla birleşmesi halinde yardımın azaltılması, kesilmesi veya durdurulması gerektiği takdirde, diğer Âkîd Taraf mevzuatına göre bir sosyal güvenlik yardımına hak kazanılmış olması veya diğer Âkîd Taraf ülkesinde bir kazanç elde edilmesi halinde de aynı hüküm uygulanır.

Şu kadar ki, Âkîd Tarafların ülkelerinde geçen sürelerle göre kısmi olarak hesaplanan aynı mahiyetteki iki yardımın birleşmesi halinde bu hüküm uygulanmaz.

KISIM II — ÖZEL HÜKÜMLER

1. Bölüm - Hastalık ve analık yardımları

Madde — 7.

Türkiye'den Belçika'ya veya Belçika'dan Türkiye'ye giden işçiler veya benzerleri ile aile fertleri, yeni işverinin bulunduğu memleketin hastalık sigortası yardımlarından, aşağıda yazılı şartlarla faydalanırlar :

1. Bu memlekette de işçi olarak çalışmış olmaları;
2. Bu Âkîd Taraf ülkesine son defa girdikleri tarihte çalışabilir durumda olmaları;
3. Ayrıldıkları memlekette geçen sigortalılık süreleri ile geldikleri memlekette çalışmaya başladıktan sonra geçen süreler nazara alınmak suretiyle, yeni işverinin bulunduğu memleket mevzuatına göre bu yardımlardan faydalanmak için gerekli şartları yerine getirmiş bulunmaları.

Madde — 8.

Türkiye'den Belçika'ya veya Belçika'dan Türkiye'ye giden işçiler veya benzerleri ile aile fertleri, yeni işverlerinin bulunduğu memlekette analık sigortası yardımlarından, aşağıda yazılı şartlarla faydalanırlar :

İşçilerin;

1. Bu memlekette de işçi olarak çalışmış olmaları;
2. Ayrıldıkları memlekette geçen sigortalılık süreleri ile, geldikleri memlekette çalışmaya başladıktan sonra geçen süreler nazara alınmak suretiyle, yeni işverinin bulunduğu memleket mevzuatına göre bu yardımlardan faydalanmak için gerekli şartları yerine getirmiş bulunmaları.

Madde — 9.

7 nci maddenin 3 ncu fıkrasında ve 8 nci maddenin 2 nci fıkrasında bahis konusu olan sürelerin birleştirilmesi, ancak, işçinin, eski işverinin bulunduğu memleketteki işinden ayrıldığı tarihten itibaren bir aylık süre içinde yeni işverinin bulunduğu memlekette çalışmaya başlamış olması şartıyla mümkündür.

Madde — 10.

Sigortalı bulunduğu memleket mevzuatına göre yardıma hak kazanmış olan bir işçi veya benzerinin aile fertleri, diğer Âkîd Taraf ülkesinde ikamet ettikleri sırada da, ikamet ettikleri memleketin mevzuatına göre sağlık yardımlarından faydalanma hakkına sahip bulunmamak şartıyla, hastalık ve analık sigortasıyla sağlanan sağlık yardımlarından faydalanırlar.

Söz konusu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı sigortalının çalıştığı memleket mevzuatına göre; aile fertleri, yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekli ise aile fertlerinin ikamet ettiği memleket mevzuatına göre tâyin edilir.

Yetkili sosyal sigorta kurumu, bu yardımlar için, iki Âkîd Tarafın yüksek idare makamlarınca tesbit edilecek götürü bir miktarın dörtte üçünü ikamet mahallindeki sosyal sigorta kurumuna öder.

Madde — 11.

İşçiler veya benzerleri ile bunların aile fertleri, Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde idari anlaşma ile tesbit edilecek bir süreyi aşmamak üzere geçici olarak buldukları sırada, sigortalı oldukları memleket mevzuatına göre yardımlardan faydalanma hakkına sahip buldukları takdirde, geçici olarak ikamet ettikleri memleket mevzuatına göre sağlanmakta olan hastalık ve analık sigortası sağlık yardımlarından faydalanırlar.

Yetkili sosyal sigorta kurumu, bu yardımların, yardımı yapmış olan müesseselerin muhasebe kayıtlarından çıkarılacak fiilî tutarının dörtte üçünü geçici olarak bulunulan memleketteki sosyal sigorta kurumuna öder.

Madde — 12.

Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım görmeye başlamış bulunan işçiler veya benzerleri, ikametgâhlarını diğer Âkîd Taraf ülkesine naklettikleri takdirde de, yetkili sosyal sigorta kurumunun bu yer değiştirmeye muvafakat etmiş olması şartıyla, yardımdan faydalanma hakkını muhafaza ederler.

10 ncu maddenin ikinci ve üçüncü bendleri hükümleri kıyas yoluyla, bu halde de uygulanır.

Madde — 13.

1. Her iki Âkîd Taraf mevzuatına göre mâlûllük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olan bir kimse, iki memlekette geçen sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, ikamet ettiği memleket mevzuatına göre sağlık yardımlarından faydalanma hakkına sahip bulunuyorsa, kendisine veya aile fertlerine yapılacak sağlık yardımları, sanki yalnız bu tarafın mevzuatına göre aylık alıyormuş gibi, bu tarafın sosyal sigorta kurumunca sağlanır.

2 — Âkîd Taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre mâlûllük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olan bir kimsenin diğer Âkîd Taraf ülkesinde ikamet etmesi halinde, kendisine veya aile fertlerine yapılacak sağlık yardımları sanki aylık, ikamet olunan taraf mevzuatına göre ödeniyormuş gibi, bu tarafın sosyal sigorta kurumunca sağlanır.

Söz konusu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı aylığı ödiyen taraf mevzuatına göre, yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekli ise ikamet olunan taraf mevzuatına göre tâyin edilir.

İlgili kimsenin ikamet ettiği memlekette başka bir sıfatla bu yardımlardan faydalanma hakkına sahip olmaması şartıyla, bu yardımların tutarı aylığı bağlanmış olan tarafın yetkili kurumunca ödenir.

3. Âkîd Tarafların yüksek idare makamları 11 nci madde ile bu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen masraf ödemelerinin, tesbit edecekleri götürü bir miktar üzerinden yapılmasına karar verebilirler.

II. Bölüm - İş kazası veya meslek hastalığı sonucu mâlûllük halleri dışındaki mâlûllük yardımları

Madde — 14.

1. Birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak, her iki Âkîd Taraf ülkesinde bir veya birden fazla mâlûllük sigortasına tabi tutulmuş bulunan Türk veya Belçikalı işçilerle ben-

zerlerinin bu sigortalara tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri ile muadil süreler, sağlık yardımlarına veya para yardımlarına hak kazanılıp kazanılmadığının, veyahut bu hakkın idamesi veya ihyasının gerekip gerekmediğinin tâyini bakımından, 20 nci maddenin 1, 2 ve 3 nü fıkralarında yazılı şartlarla, birleştirilir.

2. Mâlûllük sebebiyle yapılacak para yardımları, mâlûllükle sonuçlanan iş göremezlik halinin vukua geldiği tarihte ilgilinin tabi bulunduğu mevzuat hükümlerine göre tâyin edilir ve bu yardımlar sözü edilen mevzuatı uygulamakla görevli Sosyal Sigorta Kurumu tarafından ödenir .

3. Şu kadar ki, işçinin Âkîd Taraflardan birinin ülkesine vardığı tarihten itibaren bir yıldan daha kısa bir süre içinde meydana çıkan bir iş göremezliğin sonucu olan mâlûllük halî, bu Âkîd Tarafça para yardımı yapılmasına hak kazandırmaz; ilgili, daha önce diğer Âkîd Taraf ülkesinde bir mâlûllük sigortasına tabi olmuş ise, bu taraf mevzuatıyla sağlanan yardımlardan bu mevzuattaki şartlar dâhilinde faydalanır.

Madde — 15.

Türkiye ve Belçika'da madenlerde çalışmış bulunan işçilere yapılacak mâlûllük yardımları 14 nci maddenin 2 nci fıkrası hükümleri dışında olmak üzere ve 23 nü madde hükmü uygulanmadığı takdirde, bu memleketlerde geçen sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, maden işçilerinin emekliliği hakkındaki özel Belçika mevzuatında belirtilen şartlar yerine getirilmiş olmak ve bu memleketlerde her birinde geçen sigortalılık süreleri 20 nci maddenin 4 nü fıkrasında öngörülen bir yıllık süreden daha az olmamak kaydıyla, mezkûr 4 nü fıkrada yazılı esaslara göre tâyin edilir.

Madde — 16.

15 nci maddede bahis konusu olan sigortalı, mâlûllükle sonuçlanan işgöremezlik halinin meydana çıktığı tarihte Türkiye'deki bir maden ocağında çalışmakta bulunuyorsa, maden işçilerinin emekliliği hakkındaki özel Belçika rejiminden bağlanacak aylığın hesabında, sigortalının bu tarihte dâhil bulunduğu meslek sınıfındaki işçilere Belçika'da ödenmekte olan ücret esas alınır.

Madde — 17.

1. Mâlûllük aylık veya ödeneğinin durdurulmasından sonra sigortalı bu yardıma tekrar hak kazandığı takdirde, mâlûllük halinin ilk yardımın yapılmasına sebeb olan işgöremezlik vakiasından ileri gelmiş olması kaydıyla, ilk aylık veya ödeneği bağlamış olan Sosyal Sigorta Kurumu tarafından bu yardımın ödenmesine devam olunur.

2. Mâlûllük aylık veya ödeneğinin kesilmesinden sonra, sigortalının durumu kendisine yeniden bir mâlûllük aylık veya ödeneği bağlanmasını gerektirdiği takdirde bu yardım, icabında, 15 nci madde hükümleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle, 14 nü maddede belirtilen esaslara göre yeniden tesbit edilir.

Madde — 18.

Mâlûllük aylık veya ödeneğinin ödenmesine başlamadan önce ilgiliye hastalık sigortasından ödenek verilmesi gereken süre, her halde, mâlûllükle sonuçlanan işgöremezlik halinin meydana çıktığı tarihte sigortalının çalışmakta olduğu memleket mevzuatına öngörülen süredir.

Madde — 19.

Mâlûllük aylık veya ödeneği, icabında, ilgiliye yaşlılık aylığı bağlanması mümkün olan ilki memlekettten birinin mevzuatında öngörülen şartlar yerine getirildiği tarihte, yaşlılık aylığına çevrilir.

Gerekirse, aşağıdaki III nü Bölüm hükümleri uygulanır.

III. - Bölüm - Yaşlılık yardımları ve iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölüm halleri dışındaki

ölüm (aylık) yardımları

Madde — 20.

1. Birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak, iki Âkîd Taraf ülkesinde bir veya birden fazla yaşlılık veya ölüm sigortasına tabi tutulmuş bulunan Türk veya Belçikalı işçilerle benzerlerinin bu sigortalara tabi olarak geçen sigortalılık süreleri ile muadil süreler aynı zamana raslamamak şartıyla, yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığının veya bu hakkın idamesinin veya ihyasının tâyininde, birleştirilir.

Sigortalılık sürelerine muadil olarak nazara alınacak süreler, her Âkîd Taraf mevzuatına göre muadil süre olarak kabul edilen sürelerdir.

Aynı zamanda hem Türkiye hem de Belçika mevzuatına göre muadil süre olarak kabul edilen bir süre, yardımın tâyin ve tesbitinde, ilgilinin bu süreden önce son olarak çalıştığı memleketteki sosyal sigorta kurumu tarafından nazara alınır.

2. Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bâzı yardımların yapılması sigortalılık sürelerinin özel bir sosyal sigorta rejimine tabi bir meslekte geçmiş olması şartına bağlandığı takdirde, bu yardımlardan faydalanılıp faydalanılmıyacağına tâyininde, diğer memlekette yalnız bu rejime tekabül eden bir veya birden fazla özel rejimlere tâbi olarak geçmiş olan süreler birleştirilir. Bununla beraber, iki memlekette birinde bu meslek için özel bir sigorta rejimi yoksa, yukarıdaki 1 nci fıkrada bahis konusu olan rejimlerden birine tabi olarak aynı meslekte geçmiş olan süreler de toplama katılır.

Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre bâzı yardımların yapılması sigortalılık sürelerinin özel bir sosyal sigorta, rejimine tabi bir meslekte geçmiş olması şartına bağlandığı ve bu süreler söz konusu mevzuat gereğince sağlanan yardımlardan faydalanma hakkını kazandıramadığı takdirde, sözü edilen süreler, beden işçileri hakkında uygulanan mevzuatta öngörülen yardımların tâyininde muteber sayılır.

3. Belçika'da maden-işçileriyle benzerlerinin emekliliği hakkındaki özel rejimin uygulanmasında :

a) Türkiye'deki maden ocaklarında geçen sürelerden, yalnız, bu özel rejime tâbi olabilecek nitelikteki ocaklarda geçmiş olan süreler, bahis konusu rejime tâbi sigortalılık süreleriyle birleştirilebilir.

b) Âkîd Taraflardan her birinin mevzuatına göre sigortalılık süresine muadil sayılan sürelerden, yalnız maden ocaklarında geçen bir sürevi takibeden veya maden ocaklarında geçmiş bir süreden hemen önce gelen süreler nazara alınır. Bu süreler, yardımların hesabında, sigortalının bu süreden hemen önce maden ocaklarında çalışmış bulunduğu memleketin sosyal sigorta kurumu tarafından nazara alınır. Sigortalı daha önce madenlerde çalışmamış ise, bahis konusu süreler, sigortalının bu sürelerden hemen sonra madenlerinde çalışmış bulunduğu memleketin sosyal sigorta kurumu tarafından nazara alınır.

4. Bir sigortalıya yetkili sosyal sigorta kurumlarının her biri tarafından yapılacak yardımların tutarı, esas itibarıyla, yukarıdaki 1 ve 2 nci fıkralarda belirtilen sürelerin tamamı bu sosyal sigorta kurumunun uyguladığı mevzuata tâbi olarak geçmiş bulunsaydı sigortalının hak kazanabileceği yardım tutarı ne olacak idivse, bu tutar bahis konusu mevzuata tabi olarak geçmiş süreye göre azaltılmak suretiyle tâvin edilir.

Her sosyal sigorta kurumu, sürelerin geçtiği Âkîd Taraf ülkeleri arasında bir fark gözetmeksizin, bu sürelerin toplamını nazara almak suretiyle ve kendi uyguladığı mevzuat hükümlerine göre, ilgilinin bu mevzuatta öngörülen yardımlara hak kazanıp kazanmadığını tesbit eder.

Her sosyal sigorta kurumu, birleştirilen sigortalılık sürelerinin tamamını munhasıran kendi mevzuatına göre geçmiş gibi kabul ederek ilgilinin hak kazanabileceği nazari yardım tutarını hesabeder ve bu tutarın, kendi mevzuatına tabi olarak geçmiş sürelerle tekabül eden kısmını tâyin eder.

Şu kadar ki, bir sosyal sigorta kurumunun uyguladığı mevzuata göre geçen sürelerin toplamı, bu mevzuatta öngörülen asgari bir fiili çalışma günü veya benzeri bir gün sayısını ihtiva etmek üzere, bir yılı doldurmadığı takdirde, bu kurum tarafından hiçbir yardım yapılmaz; bu takdirde, diğer Âkid Tarafın sosyal sigorta kurumu, sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, kendisinin uyguladığı mevzuata göre ilgilinin hak kazanacağı yardımın tamamını öder.

5. Âkid Taraflardan birinin mevzuatına göre, aylık bağlanmasına hak kazanılması için belirli bir sigortalılık süresi şartı aranmaksızın, sigortalılık süresinin her yılı için belirli bir miktar üzerinden aylık bağlandığı takdirde, bu Âkid Tarafın yetkili sosyal sigorta kurumu bağliayacağı aylığı, doğrudan doğruya ve munhasıran bu memlekette geçen sigortalılık süreleriyle muadil sürelerle göre hesaplar; bu halde, ilgili sosyal sigorta kurumu, aylık bağlama kararının muteber olduğu tarihte normal ihtiyarlık yaşına varmış olan sigortalılar hakkında yürürlükte olan mevzuat hükümlerini uygular.

Madde — 21.

1. Bir sigortalı, 20 nci maddenin 1, 2 ve 3 nü fıkralarında belirtilen sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, her iki memleket mevzuatına göre gerekli şartları aynı anda yerine getirmediği takdirde, bahis konusu mevzuatın her biri bakımından yardım hakkı, bu şartlar yerine geldikçe doğar.

2. Bir memleket mevzuatına göre gerekli şartların yerine getirilmiş olması dolayısıyla 1 nci fıkraya gereğince aylık ödenmiş bulunan süreler, diğer memleket mevzuatına göre aylığa hak kazanılıp kazanılmadığının tâyininde, aylığı ödiyen taraf ülkesinde geçmiş sigortalılık süreleri imiş gibi kabul edilir.

3. Bu maddenin 1 nci fıkrasında bahsolunan hallerde, daha önce bağlanmış olan aylık, diğer Âkid Taraf mevzuatına göre aylığa hak kazanıldığı tarihten itibaren, 20 nci maddenin 1 - 4 nü fıkraları hükümlerine uygun olarak yeniden tesbit edilir.

Madde — 22.

1. Belçika özel mevzuatında, erken - aylığın veya yaşlılık aylığının madenlerde elde edilen bir ücretle birleşebilmesini öngören hükümler, bu mevzuatta belirtilen şartlar ve hadler dâhilinde, yalnız Belçika kömür madenlerinde çalışmaya devam eden kimseler hakkında uygulanır .

2. Belçika özel mevzuatında maden işçilerine erken - aylık bağlanmasını öngören hükümler, 20 nci madde hükümleri dışında olmak üzere, yalnız Belçika kömür madenlerinde geçen hizmetler nazara alınmak suretiyle, sözü geçen mevzuata göre gerekli şartları yerine getirmiş olan kimseler hakkında uygulanır.

Madde — 23.

Her sigortalı, aylığa hak kazandığı tarihte, hakkında bu Sözleşmenin 20 nci maddesi hükümlerinin uygulanmamasını isteyebilir. Bu takdirde sigortalının Âkid Taraflardan her birinin mevzuatına göre hak kazandığı yardımlar, ilgili sosyal sigorta kurumları tarafından, diğer Âkid Taraf ülkesinde geçen sigortalılık süreleriyle muadil süreler nazara alınmaksızın tesbit edilir.

Madde — 24.

20 - 23 nü maddeler hükümleri, ölen sigortalının hak sahiplerine bağlanacak aylıklar hakkında da, kıyas yoluyla, uygulanır.

IV. Bölüm - II. ve III. bölümlere ilişkin müsterek hükümler

Madde — 25.

Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, mâlûllük, aylık veya ödenekleriyle yaşlılık, ölüm veya aile aylıklarının ödenmesi ikamet şartına bağlı bulunduğu takdirde, gerek 20 nci madde hükümlerine göre, gerekse yalnız bir memleket mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık sürelerine göre bağlanan aylıkların ödenmesinde, Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde ikamet ettikleri sürece, Türk veya Belçika vatandaşları için bu şart aranmaz.

Şu kadar ki, mâlûliyet aylık veya ödeneği almakta olan kimse diğer Âkîd Taraf ülkesine dönmeyen veya ikametgâhını diğer Âkîd Taraf ülkesine nakletmeden önce yetkili kurumun müsaadesini almak zorundadır.

Müsaade talebi, yalnız, ilgilinin yer değiştirmesinin sağlık bakımından mahzurlu olduğunun usulü dairesinde tesbit edilmesi halinde reddolunabilir.

Madde — 26.

Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım tutarının tâyininde bütün sigortalılık süresi veya bu sürenin bir kısmında elde edilen kazançların ortalaması nazara alındığı takdirde, bu Tarafça ödenecek yardımın hesabında nazara alınacak ortalama kazanç, yalnız bu memlekette geçen sigortalılık süresi içinde elde edilen kazançlara göre tesbit edilir.

Madde — 27.

Sigortalının bağlı bulunduğu sosyal sigorta kurumlarından yalnız birine yapılan müracaat diğer yetkili kurumlara da yapılmış sayılır.

Madde — 28.

Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları hakkındaki Türk mevzuatının uygulanmasında, sigortalı, Türkiye'de yaşlılık sigortasına tabi işe girmeden önce Belçika'da bir yaşlılık sigortasına tabi olmuş ise, bu sigortaya tabi tutulduğu ilk gün Türk mevzuatına göre sigorta kanunlarına tabi işe ilk defa girdiği gün olarak kabul edilir.

V. Bölüm - Aile yardımları

Madde — 29.

1. Belçika'da çalışan ve çocukları da Belçika'da ikamet eden Türk işçileri, işçilerin aile yardımlarına ilişkin Belçika mevzuatı ile sağlanan yardımlardan Belçikalı işçilerle aynı şartlarla faydalanırlar.

2. Millî mevzuata göre aile yardımlarından faydalanma hakkının doğması bir çalışma süresinin veya muadil sürenin tamamlanmış olması şartına bağlı olduğu takdirde, her iki memlekette geçen süreler de nazara alınır.

3. Belçika'da çalışan Türk işçilerinden çocukları Türkiye'de ikamet edenler, özel yardımlar ve zamlar hariç olmak üzere, Belçika mevzuatında «aile yardımları» olarak adlandırılan yardımlardan faydalanırlar.

Hangi çocukların yardımdan faydalanacakları, yardımdan faydalanma şartları ve yardım tutarları ile yardım süreleri bir idari anlaşma ile tesbit olunur.

VI. Bölüm - İş kazası ve meslek hastalığı halinde yapılacak yardımlar

Madde — 30.

Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bir iş kazası veya meslek hastalığı halinde yapılacak yardımların ödenmesi ikamet şartına bağlı olduğu takdirde, Âkîd Taraflardan birinin veya diğerrinin ülkesinde ikamet ettikleri sürece, Türk veya Belçika vatandaşları için bu şart aranmaz.

Madde — 31.

Belçika mevzuatına göre ihtiyaç şartına bağlı olarak yapılan yardımlar, yalnız, Belçika'da ikamet eden kimselere sağlanır.

Madde — 32.

Türkiye'de çalışan Belçikalı bir işçinin veya Belçika'da çalışan bir Türk işçisinin uğradığı iş kazası veya tutulduğu meslek hastalığı, ölümle yahut tam ve kısmî sürekli iş göremezlikle sonuçlanabilecek nitelikte olduğu takdirde, bu iş kazası veya meslek hastalığı, işveren yahut yetkili sosyal sigorta kurumu tarafından, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan kimsenin vatandaşı bulunduğu tarafın mahallî konsolosluk makamlarına bildirilir.

Madde — 33.

1. Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde bir meslek hastalığı sebebiyle kendisine yardım yapılmış olan bir sigortalı, aynı mahiyetteki bir meslek hastalığı sebebiyle, yeni iş yerinin bulunduğu memleket mevzuatına göre yardım talebinde bulunduğu takdirde, kendisine daha önce bu hastalık sebebiyle yapılmış olan yardım hakkında bu memleketin yetkili sosyal sigorta kurumuna bilgi vermeye mecburdur. Yeni yardım yapmakla yükümlü olan sosyal sigorta kurumu, daha önce hak kazanılmış olan yardımı, kendisi tarafından yapılmış gibi nazara alır.

2. İlgili kimse, işçinin meslek hastalığına tutulduğu memlekette değil de diğer Âkîd Taraf ülkesinde ikamet ediyorsa, yardım talebi, ilgilinin ikamet ettiği memleketteki sosyal sigorta kurumuna verilebilir. Bu takdirde talebin, yardımı ödiyecek olan tarafın mevzuatında belirtilen şekil ve şartlara göre yapılması gerekir.

Madde — 34.

Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı sebebiyle yardım yapılabilmesi bu hastalığa sebeb olabilecek işlerde belirli bir süre çalışmış olma şartına bağlı bulunduğu takdirde, yardıma hak kazanılıp kazanılmadığının tesbitinde, işçinin diğer Âkîd Taraf ülkesinde aynı mahiyetteki işlerde çalıştığı süreler de nazara alınır.

Madde — 35.

Bir iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan ve yetkili kurum hesabına sağlanan yardımlardan faydalanmaya başladıktan sonra diğer Âkîd Taraf ülkesine dönmesine veya ikametgâhını diğer Âkîd Taraf ülkesine nakletmesine yetkili kurumca müsaade edilen işçi ve ailesi fertleri hakkında da, 13 ncu maddenin 2 ve 3 ncu fıkraları hükümleri, kıyas yoluyla, uygulanır.

VII. Bölüm - Cenaze yardımları

Madde — 36.

1. Âkîd Taraflardan birinin ülkesinden diğerine giden işçilerin veya benzerlerinin ölmü halinde, yeni işyerinin bulunduğu memleket mevzuatıyla sağlanan yardımlara, aşağıda yazılı şartlarla hak kazanılır :

1) Bu memlekette işçi veya benzeri olarak çalışmış olmak;
- 2) Ölüm tarihinde, ayrıldıkları memlekette geçen sigortalılık süreleri ile bu memlekette çalışmaya başladıktan sonra geçen süreler nazara alınmak suretiyle, yeni işyerinin bulunduğu memleket mevzuatına göre yardımlardan faydalanmak için gerekli şartları yerine getirmiş bulunmak.

2. Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi suretiyle, kendisine her iki memleketin sosyal sigorta kurumlarınınca aylık ödenmekte olan bir kimsenin veya ailesi fertlerinden birinin ölümü halinde, cenaze yardımı, sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, işçinin son olarak sigortalı bulunduğu memleket mevzuatına göre gerekli şartlar yerine getirilmiş ise, bu memleketteki yetkili sosyal sigorta kurumu tarafından ödenir.

3. Âkîd Taraflardan yalnız birinin sosyal sigorta kurumunca kendisine aylık ödenmekte olan veya iş kazalarıyla meslek hastalıkları hakkındaki Türk veya Belçika mevzuatına göre sağlanan yardımlardan faydalanmakta bulunan bir kimsenin veya ailesi fertlerinden birinin ölümü halinde, cenaze yardımı, bu aylık veya geliri ödiyen taraf mevzuatına göre gerekli şartlar yerine getirilmiş ise, bu memleketin yetkili sosyal sigorta kurumu tarafından ödenir.

KISIM III - İDARİ YARDIMLAŞMA

Madde — 37.

1. Her iki Âkîd Tarafın idare makamlarıyla sosyal sigorta veya sosyal güvenlik kurumları kendi mevzuatlarının uygulanması bahis konusu imiş gibi, karşılıklı olarak, birbirlerine yardım ederler.

Âkîd Tarafların, birbirleriyle doğrudan doğruya yazışmaya ve gerekirse ilgililerin müracaatlarını ve ödemeleri merkezileştirmeye yetkili sayılacak makam ve kurumları bir idari anlaşma ile tâyin ederler.

2. Bu makam ve kurumlar, aynı maksatla, diğer Âkîd Tarafın elçilik ve konsolosluklarının da yardımlarını talebedebilirler.

3. Âkîd Taraflardan birinin elçilik ve konsoloslukları, kendi vatandaşlarının menfaatlerinin korunması için lüzumlu bilgileri toplamak maksadiyle, diğer Âkîd Tarafın idare makamları ve millî sosyal sigorta veya sosyal güvenlik kurumları nezdinde doğrudan doğruya teşebbüste bulunabilirler.

Madde — 38.

1. Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bu tarafın makamlarına, sosyal sigorta kurumlarına ve kaza mercilerine verilecek olan belgeler, kaydiye, harc, pul ve konsolosluk resimlerinden muaf ise bu muafiyet, bu sözleşmenin uygulanmasında, diğer Âkîd Tarafın makamlarına, sosyal sigorta kurumlarına veya kaza mercilerine verilecek olan belgelere de teşmil olunur.

2. Bu madde ile 39 ve 40 ncı maddelerin uygulanmasında kaza mercii tâbini :

Belçika'da : Sosyal güvenlik konusunda yetkili idari kaza mercilerini,

Türkiye'de : Sosyal güvenlik konusunda yetkili kaza mercilerini, ifade eder.

3. Bu sözleşmenin uygulanmasında düzenlenecek bütün belgeler elçilik ve konsoloslukların tasdikinden muaftır.

Madde — 39.

Bu sözleşmenin uygulanmasında, sözleşmeden faydalanan kimselerle Akıd Taraflardan birinin idare makamları, sosyal sigorta kurumları veya kaza mercileri tarafından diğer Akıd Tarafın idare makamlarına, sosyal sigorta kurumlarına veya kaza mercilerine gönderilecek yazılar Akıd Tarafların resmî dillerinden biriyle yazılır.

Madde — 40.

Akıd Taraflardan birinin, sosyal güvenlik konusunda yapılacak bir müracaat veya talebi kabul etmeye yetkili bir makamına, sosyal sigorta kurumuna veya kaza merciine belirli bir süre içinde yapılması gereken müracaat veya talepler, aynı süre içinde, diğer Akıd Tarafın bunlara tekabül eden bir makamına, kurumuna veya merciine yapılabilir. Bu müracaat veya talepleri alan makam kurum veya merciler, bunları gecikmeksizin gerekli yere intikal ettirirler.

Madde — 41.

1. Akıd Tarafların yüksek idare makamları bu Sözleşmenin icrası ve uygulanması için gerekli bütün tedbirleri alırlar.

Aynı idare makamları 2 nci maddede yazılı sosyal güvenlik mevzuatında yapılacak değişiklikler hakkında birbirlerine zamanında bilgi verirler.

2. Akıd Tarafların yetkili makamları, bu Sözleşmenin kendi memleketlerinde icrasıyla ilgili olarak ittihaz olunan hükümler hakkında da birbirlerine bilgi verirler.

Madde — 42.

Bu Sözleşmenin uygulanmasında, Akıd Tarafların Yüksek İdare Makamları şunlardır :
Türkiye'de : Çalışma Bakanı;
Belçika'da : Sosyal Güvenlik Bakanı.

KISIM IV - ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde — 43.

1. Bu Sözleşme gereğince yapılacak yardımları ödemekle yükümlü sosyal sigorta kurumları, bu ödemeyi kendi memleketlerinin parasıyla yapmak suretiyle görevlerini yerine getirmiş olurlar.

Akıd Taraflardan birinin ülkesinde döviz alış verişini kısıtlayan hükümler yürürlüğe konduğu takdirde, bir veya öbür tarafça ödenecek paraların bu Sözleşme esaslarına göre transfer edilmesini mümkün kılacak tedbirler, iki hükümet arasında mutabık kalınmak suretiyle, derhal alınır.

2. Akıd Tarafların yüksek idare makamları arasında mektup teatisi suretiyle tesbit edilecek bir miktarın altındaki aylık veya gelirleri ödemekle görevli sosyal sigorta kurumu, bu aylık veya gelirleri 3 aylık, 6 aylık veya yıllık olarak ödiyebilir.

İlgili sosyal sigorta kurumu, yukarıki bentte öngörüldüğü gibi mektup teatisi suretiyle tesbit olunacak bir miktarın altındaki aylık veya gelirleri, bu aylık veya gelirlerin sermaye değerine tekabül eden bir meblâğı toptan ödemek suretiyle, tasfiye edebilir.

Madde — 44.

1. Sosyal Güvenlik hakkındaki Belçika mevzuatına göre ödenmesi gereken yardımlar Türkiye'de ikamet eden ilgililere, Akıd Tarafların yüksek idare makamları arasında aktolunacak bir idari anlaşma ile tâyin edilen usullere göre transfer edilir.

2. Sosyal güvenlik hakkındaki Türkiye mevzuatına göre ödenmesi gereken yardımlar Belçika'da ikamet eden ilgililere, Âkîd Tarafların yüksek idare makamları arasında aktolunacak idari anlaşma ile tâyin edilen usullere göre transfer edilir.

Madde — 45.

Âkîd Taraflardan birinin sosyal sigorta kurumları iş göremezlik halinin ve mâlûllük derecesinin tesbitinde, diğer Âkîd Tarafın sosyal sigorta kurumlarında elde olunan bilgileri ve hekim raporlarını nazara alırlar.

Şu kadar ki, sosyal sigorta kurumları, ilgiliyi, seçecekleri bir hekime muayene ettirme hakları saklıdır.

Madde — 46.

Âkîd Taraflardan birinin sosyal sigorta kurumları, tarafından sağlanan yardımların memleket dışında bulunan kimselere ödenebilmesi için bu Âkîd Tarafın mevzuatında öngörülen usuller, bahis konusu yardımlara bu Sözleşme gereğince hak kazanan kimseler hakkında da, bu Âkîd Tarafın vatandaşları imiş gibi, aynı şartlarla uygulanır.

Madde — 47.

Bu Sözleşmenin tefsirinde ve uygulanmasında çıkacak zorluklar, Âkîd Tarafların yüksek idare makamları arasında anlaşmak suretiyle halledilir.

Madde — 48.

1. Bu Sözleşme tasdik edilir ve tasdik belgeleri en kısa zamanda Ankara'da teati olunur.
2. Sözleşme, tasdik belgelerinin teati edildiği tarihi takibeden aydan sonraki ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Madde — 49.

1. Eski işçiler veya benzerleriyle bunların ölümlerinde hak sahibi kimselerinin durumları, mâlûllük, yaşlılık veya ölüm hallerinde bağlanan aylıklarla aile aylığına ilişkin haklar bakımından, aşağıdaki hallerde, yeniden tesbit edilir.

- 1) Vatandaşlık durumları veya ikamet mahalleri sebebiyle aylığın ödenmesi durdurulmuş ise;
- 2) Vatandaşlık durumları, ikamet mahalleri veya iki memlekette geçmiş sigortalılık süreleriyle muadil sürelerin birleştirilmemiş olması sebebiyle aylık bağlanamamış ise;
- 3) Vatandaşlık durumları sebebiyle aylıkta bir indirim yapılmış ise;
- 4) Sözleşmenin uygulanması, halen almakta oldukları veya talepleri halinde alabilecekleri aylığın üstünde bir aylık bağlanmasını gerektirirse,

2. Yeniden tesbit ilgililerin, Âkîd Tarafların yetkili sosyal sigorta kurumları aracılığı ile yapacakları müracaat üzerine yapılır.

Bu müracaatlar üzerine yeniden tesbit edilecek aylık, müracaat tarihini takibeden ay başından müteberdir.

Şu kadar ki, bu müracaatlar, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıllık süre içinde yapıldığı takdirde, yeniden tesbit edilen aylık, yürürlük tarihinden müteber olur.

Madde — 50.

1. Bu Sözleşme süresiz olarak akdedilmiştir. Âkîd Taraflar Sözleşmeyi fesh edebilirler. Fesih için, en geç, takvim yılının bitmesinden 6 ay önce karşı tarafa ihbarda bulunmak şarttır; bu takdirde Sözleşme, o takvim yılının sonunda yürürlükten kalkar.

2. Fesih halinde, daha önce iktisabedilmiş olan haklar için, Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına, ilgilinin yabancı bir memlekette ikamet etmesi halinde mevzuatta öngörülen kısıtlayıcı hükümlere bakılmaksızın, devam olunur.

3. Sözleşmenin yürürlükten kalktığı tarihten önceki devrelerde geçmiş sigortalılık süreleri dolayısıyla ileride iktisabedilecek olan haklar için, bu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına, Akıd Taraflar arasında anlaşmak suretiyle tâyin ve tesbit olunacak şartlarla devam edilir.

Her iki tarafın usulüne göre yetkili kılınmış temsilcileri, yukarıda yazılı hususları tasdik zımında, bu Sözleşmeyi imzalamış ve mühürlemişlerdir.

4 Temmuz 1966 tarihinde Brüksel'de, Türkçe, Filamanca ve Fransızca ve her üç metin aynı derecede müteber olmak üzere, ikişer nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti adına
İmza

Belçika Kırallığı adına
İmza

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cumhuriyet Senatosu			Millet Meclisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
11	36	403	39	49	576
15	73	183	40	55	117,125 :126,126,
	79	455 :456,486, 512 :515			128 :129

I - Gerekeçeli 229 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 79 ncu Birleşimine, 914 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 55 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Dışişleri ve Çalışma, Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Sosyal İşler komisyonları görüşmüştür.